

Notat om beskrivelse av usikkerhet i hovedkonklusjonene for hvert produksjonsområde

I ekspertrapporten har ekspertgruppen gjort en vurdering av usikkerhet i hovedkonklusjonen i hvert produksjonsområde (PO). Denne usikkerhetsvurderingen er gjort basert på en samlet vurdering hovedsakelig av (1) hvor ulike konklusjonen er mellom de forskjellige metodene; (2) hvor stor usikkerhet det er i konklusjonen gjort for hver metode; (3) hvor mye data vi har fra hvert PO og (4) hvor nært en annen kategori hovedkonklusjonen ligger. Samlet har vi fra dette vurdert en usikkerhet for hver konklusjon i hvert PO til enten å være liten, middels eller stor. Se for øvrig Kapittel 4 «Forutsetninger og usikkerheter i vurderingen» for generelle usikkerheter knyttet til metodene og underkapittel 5.1 for en beskrivelse av hvordan usikkerheten av metodene og konklusjonen for POene er gjort. Vi har fått forespørsel av styringsgruppen om spesifikt å beskrive hvordan disse usikkerhetsvurderingene forholder seg til begrepet «sannsynlighetsovervekt».

Sannsynlighetsovervekt

Per definisjon er gruppen samstemt om at det er sannsynlighetsovervekt for hovedkonklusjonen gjort for hvert PO. Med sannsynlighetsovervekt definerer vi at det er størst sannsynlighet for at den faktiske dødeligheten ligger i denne kategorien.

Sannsynlighet kan beskrives som en prosent verdi fra 0 til 100 %. Det er derimot viktig å påpeke at rapporten ikke har kvantitativt regnet seg fram til et slikt tall, men har gjort en samlet vurdering av kvantitative og kvalitative modeller og data. Vurderingene av POet vil være en kombinasjon av disse modellene og annen kunnskap og data, slik at det ikke vil være mulig å regne seg ut til et omforent kvantitativt mål på sannsynlighet. Samtidig er det greit å ha en omforent standpunkt om hva usikkerhetsvurderingene betyr i forhold til sannsynlighet for kategorisering.

Ekspertgruppens kvantitative definisjoner av usikkerhets begrepene

I et scenario der man har 2 kategorier vil sannsynlighetsovervekten være definert med at en kategori har høyere sannsynlighet enn 50 %. Det er derimot slik at når man har tre kategorier å forholde seg til blir sannsynlighetsovervektbegrepet noe mer komplisert. Ekspertgruppen har imidlertid ikke for noe produksjonsområde vurdert at flere enn to kategorier var sannsynlig. Kategoriene vi har vurdert som sannsynlige har vært enten lav/moderat eller moderat/høy. Dermed har en potensiell tre-kategorisituasjon i praksis blitt en to-kategorisituasjon. Basert på denne argumentasjonen kan en forstå usikkerhetsbegrepene ved hjelp av en kvantitativ definisjon:

Høy usikkerhet	= det er mer enn 50 % sannsynlighet at kategorien er riktig definert, men 35-49,9 % sannsynlighet for at den er enten lavere eller høyere.
Middels usikkerhet	= det er mer enn 50 % sannsynlig at kategorien er riktig definert, men 20-34,9 % sannsynlig at kategorien er enten lavere eller høyere.
Lav usikkerhet	= det er mer enn 50 % sannsynlig at kategorien er riktig definert, og 0-19,9 % sannsynlig at kategorien er enten lavere eller høyere.

Vi vil påpeke at dette ikke er kvantitativt mål men en konsensus basert definisjon av hvordan usikkerheten forholder seg til sannsynlighet.

Dette notatet er lest og godkjent av samtlige i ekspertgruppen.